

સાબરકાંઠા

જિલ્લો

- ❖ સીમાઓ :- પૂર્વમાં અરવલ્લી જિલ્લો, દક્ષિણમાં ગાંધીનગર, પશ્ચિમમાં મહેસાણા અને સાબરકાંઠા , ઉત્તરમાં રાજસ્થાન રાજ્યની સરહદો આવેલી છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૪,૧૭૩ ચો કિમી.
- ❖ સ્થાપના :- ૧૯૬૦
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૪ { હિંમતનગર, ઇડર (એસ.સી), ખેડબ્રહ્મા(એસ.ટી), અને પ્રાંતિજ }
- ❖ વસ્તી :- ૨૪,૨૭,૩૪૬ (૨૦૧૧ મુજબ).
- ❖ અક્ષર જ્ઞાન :- ૭૫.૭૯%
- ❖ સ્ત્રી પુરુષ પ્રમાણ:- ૯૫૨ (૬૨ હજારે)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :- ૩૩૦ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ મુખ્ય મથક :- હિંમતનગર
- ❖ તાલુકાઓ :- ૮(૧)હિંમતનગર, (૨)તલોદ, (૩)પ્રાંતિજ, (૪)ઇડર , (૫)ખેડબ્રહ્મા,(૬)ધનસુરા, (૭)વડાલી (૮) વિજયનગર
- ❖ તાલુકા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૮(બેઠકો-૧૭૨) (કોંગ્રેસ-૧૦૭,ભાજપ-૬૨,અન્ય-૩)
હિંમતનગર-૩૦,ખેડબ્રહ્મા-૨૦, વિજયનગર-૨૨,ઇડર-૨૮,તલોદ-૨૦,પ્રાંતિજ-૨૦,વડાલી-૧૬ અને પોશીના-૨૦)
- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૩૬(કોંગ્રેસ-૨૯,ભાજપ-૭)

- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકા :- ૧ હિંમતનગર (૯ વોર્ડ) (બેઠકો-૩૬) (કોંગ્રેસ-૯,ભાજપ-૨૭)
- ❖ ગામડાંઓ :-૬૮૨
- ❖ મુખ્ય શહેરો :- હિંમતનગર,મોડાસા ,તલોદ ,ઇડર, ખેડબ્રહ્મા,પ્રાંતિજ,શામળાજી ,બાયડ,વડાલી
- ❖ રાષ્ટ્રીય ધોરી માર્ગ :- નેશનલ હાઈવે નં.-૪૮ (જુનો નંબર-૮)
- ❖ જમીન:- ગોરાડું, કાળી, ખડકાળ, પથ્થરીયાળ, રેતાળ, ડુંગરાળ તેમજ ખડકોવાળી
- ❖ નદીઓ:- સાબરમતી, ખારી, મેશ્વો, હાથમતી, હરણાવ, વાત્રક, માજુમ, ભીમાક્ષી ,ગુહાઈ ,આકુલ, કોસંબી, વ્યાકુલ.
- ❖ વાવ :- કાજી વાવ (હિંમતનગર),
- ❖ કુંડ:- વેણી વત્સરાજનો કુંડ (ઇડર),બાલ સમુદ્રકુંડ (રાયગઢ), સપ્તનાથ મહાદેવનો કુંડ(સપ્તેશ્વર)
- ❖ તળાવ :- હંસલેશ્વરતળાવ , રણમલસર રાણી તળાવ (ઇડર), કર્માબાઈનું તળાવ (શામળાજી), ભાંખડીયાતળાવ (પ્રાંતિજ), હંસલેશ્વર તળાવ (દાવડ)
- ❖ સરોવર :- શ્યામ સરોવર(શામળાજી)
- ❖ ડેમ યોજના :- હરણાવ બંધ અને ગુહાઈ બંધ
- ❖ જળ સિંચાઈ યોજના :- મેશ્વો સિંચાઈ યોજના (મેશ્વો-શામળાજી)
- ❖ પર્વત :-ઈડરિયો ગઢ, ખેડબ્રહ્મા ડુંગર
- ❖ ઉદ્યોગ :-સિરામિક ઉદ્યોગ (હિંમતનગર) અને કવોરી ઉદ્યોગ
- ❖ ખનીજ :- આરસોડીયા અને એકલારા ચિનાઈ માટીનું ભારતમાં સૌથી મોટું ક્ષેત્ર છે
- ❖ પાક:- ડાંગર, બાજરી, કપાસ, ઘઉં, જુવાર, તમાકુ, મગફળી, એરંડા, રાયડો અને વરીયાળી. આધુનિક ખેતી માટે જાણીતો જિલ્લો છે.
- ❖ ડેરી :- સાબર ડેરી (ભોળાભાઈ પટેલ દ્વારા સ્થાપના કરવામાં આવી હતી.
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો : - સાબર ડેરી (હિંમતનગર)શ્રીમદ્દરાજચંદ્રનો આશ્રમ (શામળાજી) ,અને બ્રહ્માના મંદિરો (ખેડબ્રહ્મા)., ઈડરિયો ગઢ, માળિયું (ઇડર) રાજમહેલ (હિંમતનગર), પોળોનું જંગલ (પોશીના), ગુણભાખરી , સપ્તેશ્વર,વીરેશ્વર,શ્યામલ વન (શામળાજી)
- ❖ આરટીઓ :-GJ-09
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ :-
 - ➔ જીએમઈઆરએસ મેડીકલ કોલેજ, હિંમતનગર

વિશેષ નોંધ :-

- ❖ આ જિલ્લાનું આસોડીયા નું ક્ષેત્ર ચીનાઈમાટીનું ભારતમાં સૌથી મોટું ક્ષેત્ર છે.

- ❖ ઇડરમાં ઇડરિયો ગઢ જોવાલાયક છે. અને લાકડાના રમકડા માટે જાણીતું છે.
- ❖ હિંમતનગરએ વેપારી કેન્દ્ર છે. પ્રાચીન નામ અહમદનગર હતું તે નાસીરુદ્દીન અહમદશાહ પહેલાએ વસાયેલ હતું. આ શહેરમાં રાજમહેલ અને કાજીવાવ આવેલો છે.
- ❖ મોડાસા અને તલોદ શૈક્ષણિક કેન્દ્રો આવેલા છે.
- ❖ દેશની પ્રથમ એનિમલ હોસ્ટેલ હિંમતનગર તાલુકાના આકોદરા ગામમાં આવેલ છે.
- ❖ તાજેતરમાં આકોદરા ગામને ભારતનું ડીજીટલ વિલેજ તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.
- ❖ પ્રાંતિજમાં મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે.
- ❖ હિંમતનગરમાં સિરેમિક ઉદ્યોગ વિકસિત થયો છે.
- ❖ મેશ્વો નદીને કાંઠે આવેલ શામળાજી સ્થળે શામળાજીનો મેળો ભરાય છે.
- ❖ પ્રાંતિજમાં મત્સ્ય ઉદ્યોગ કેન્દ્ર તથા હિંમતનગરમાં સિરેમિક ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે.
- ❖ સંપૂર્ણ સુવિધાયુક્ત ગોકળિયું ગામ પૂંછરી આ જિલ્લામાં આવેલ છે.
- ❖ મહાભારતના સમયમાં આ પ્રદેશ હિંદિમ્બાવન તરીકે ઓળખાતો હતો.
- ❖ ખેડબ્રહ્મામાં અંબાજીમાતાનું મંદિર આવેલું હોવાથી તેને ‘ નાના અંબાજી’ તરીકે પણ ઓળખાય છે.
- ❖ બોલુન્દ્રામાં શિવના અવતાર તરીકે પૂજાતા કાલભૈરવનું ગુજરાતની એકમાત્ર શિખરવાળું ઐતિહાસિક મંદિર આવેલું છે.
- ❖ ગુજરાતી કવિ ઉમાશંકર જોશી સાબરકાંઠા જીલ્લાના બામણા ગામના વતની હતા.
- ❖ ખેડબ્રહ્મા, ઇડર અને શામળાજીની ટેકરીઓ આરાસુરની ટેકરીઓ તરીકે ઓળખાય છે.